

Scenariusz

Temat	Amfoteryczność
Czas trwania filmu:	4,48 min.
Cele	Poznanie związków amfoterycznych
Cele szczegółowe	Obserwacja przemian zachodzących podczas reakcji Poznanie właściwości związków amfoterycznych Umiejętność zapisu reakcji
Struktura i opis ćwiczenia:	
Wprowadzenie	Opis: Amfoteryczność to zdolność związków chemicznych do reagowania zarówno z kwasami i zasadami czyli związki te pełnią rolę kwasu w jednych reakcjach lub zasady w innych. Związki amfoteryczne nie reagują z wodą. Pierwiastki tworzące związki amfoteryczne (tlenki, wodorotlenki) wykazują średnią elektroujemność i znajdują się w środkowej części układu okresowego np. Zn, Al., Sn, Pb, As, Mn, Cr.
Główny temat	Opis: Poznanie związków amfoterycznym i ich właściwości
Eksperyment	<p>Sprzęt: probówki, pipetki Pasteura</p> <p>Odczynniki: wodny r-r azotanu(V) cynku, 5 M r-r NaOH, 10% r-r HCl</p> <p>Środki ostrożności: Roztwory NaOH i HCl żrące - praca w rękawiczkach i okularach ochronnych!</p> <p>Opis wykonania ćwiczenia:</p> <p>Za pomocą pipety Pasteura, do dwóch probówek umieszczonych w statywie wlej po około 2 ml roztworu azotanu(V) cynku. Następnie za pomocą pipety Pasteura dodaj do obu probówek po około 1 ml 5 M roztworu NaOH, obserwując pojawienie się wodorotlenków cynku. Następnie do pierwszej probówek dodaj kolejną porcję roztworu NaOH (minimum 2 ml), po czym do drugiej probówki wkropl około 2 ml 10% roztworu kwasu solnego. Po zanotowaniu obserwacji zawartość probówek wylej do pojemnika wskazanego przez prowadzącego a probówki umyj i odstaw do wyschnięcia.</p> <p>Pytania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapisz równania reakcji (w formie pełnej) zachodzące w probówkach po dodaniu pierwszej porcji NaOH. 2. Zapisz równanie reakcji (w formie pełnej) zachodzące w probówce po dodaniu kwasu. 3. Zapisz równanie reakcji (w formie pełnej) zachodzące w probówce po dodaniu drugiej porcji NaOH. <p>Wnioski: Związki amfoteryczne w zależności od środowiska reakcji — kwasowego lub zasadowego — mogą zachowywać się jak zasada lub jak kwas. W reakcji azotanu(V) cynku z wodorotlenkiem sodu powstaje galaretowaty biały osad wodorotlenku cynku o charakterze amfoterycznym.</p> $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Zn}(\text{OH})_2 \downarrow + 2\text{NaNO}_3$ <p>Po dodaniu kwasu oraz nadmiaru zasady do powstałego wodorotlenku cynku, osad w obu probówkach uległ rozpuszczeniu.</p> <p>Wodorotlenek cynku w roztworze kwasu solnego zachowuje się jak zasada i tworzy sól:</p> $\text{Zn}(\text{OH})_2 \downarrow + 2\text{HCl} \rightarrow \text{ZnCl}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$

	<p>Natomiast w roztworze wodorotlenku sodu zachowuje się jak kwas i tworzy sól – cynkan(II) sodu:</p> $\text{Zn(OH)}_2\downarrow + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Na}_2\text{ZnO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$ <p>lub związek koordynacyjny -tetrahydroksocynkan(II) sodu</p> $\text{Zn(OH)}_2\downarrow + 2\text{NaOH} \rightarrow \text{Na}_2[\text{Zn(OH)}_4]$ <p>Do tlenków i wodorotlenków amfoterycznych należą: Al_2O_3, ZnO, BeO, Cr_2O_3, MnO_2, As_2O_3, PbO, PbO_2, CuO, Cu_2O, FeO, Fe_2O_3, SnO_2, Zn(OH)_2, Be(OH)_2, Cu(OH)_2, Pb(OH)_2, Fe(OH)_2, Sn(OH)_2, Al(OH)_3, Fe(OH)_3, Sn(OH)_4.</p> <p>Poziom: Szkoła podstawowa</p>
--	--